

Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego: jakość wody w kąpieliskach w Polsce – co warto wiedzieć?

1. Czy jakość wody w kąpielisku jest bezpieczna?

Aktualne informacje o kąpieliskach w Polsce – w okresie trwania sezonu kąpielowego w Polsce, tj. od 1 czerwca do 30 września, są publikowane w [internetowym Serwisie Kąpieliskowym](#). W serwisie znajdują się dane o wszystkich wyznaczonych uchwałami rad gmin kąpieliskach.

Zielony znacznik na mapie oznacza miejsce, w którym kąpiel jest dozwolona i bezpieczna. Warto również zwracać uwagę na flagi wywieszane przez ratowników – czerwona flaga sygnalizuje, że kąpiel jest w danym momencie niewskazana ze względów bezpieczeństwa. Dodatkowo organizator kąpieliska zamieszcza w Serwisie Kąpieliskowym bieżące informacje o warunkach na kąpielisku, w tym o kolorze flagi ratowników.

2. Jakie parametry są monitorowane?

Badanie wody (ocena bieżąca) informuje nas o jakości wody w kąpielisku w określonym czasie. Badania jakości wody są prowadzone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organizatorów zgodnie z harmonogramem badań określonym dla każdego wyznaczonego kąpieliska.

Ocenie podlegają bakterie:

- *Escherichia coli* (*E. coli*) - dopuszczalne maksymalne stężenia dla pojedynczej pobranej próbki 1000 jtk(NPL)/100 ml,
- Enterokoki - dopuszczalne maksymalne stężenia dla pojedynczej pobranej próbki 400 jtk(NPL)/100 ml.

3. Jakie parametry są oceniane wzrokowo?

Woda w kąpieliskach jest również monitorowana pod kątem obecności w wodzie zakwitów sinic (smugi, kożuch, piana), rozmnożenia się makroalg lub fitoplanktonu morskiego lub obecności innych zanieczyszczeń, takich jak materiały smoliste substancje, szkło, plastik, guma czy inne odpady, których nie da się szybko usunąć z wody.

4. Co może wpływać na jakość wody powierzchniowej w kąpielisku?

Jakość wody w kąpielisku zależy od stanu jakości wód powierzchniowych. Zanieczyszczenia mogą pochodzić z wielu źródeł, w tym m.in.: ścieków, działalności rolniczej, zwierząt gospodarskich, dzikich zwierząt, ptaków i śpywów powierzchniowych itp.

5. Jaka jest różnica między oceną bieżącą a klasyfikacją jakości wody?

Klasyfikacja jakości wody w kąpielisku jest dokonywana corocznie przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej po sezonie kąpielowym na podstawie wyników badań

parametrów mikrobiologicznych (*E. coli*/i enterokoki) realizowanych **w ramach harmonogramów z ostatnich czterech lat.**

Klasyfikacja wody wskazuje na jej ocenę za okres 4 lat, jako:

- *Doskonałą* – najwyższa, najczystsza jakość wody,
- *Dobrą* – ogólnie dobra jakość wody,
- *Dostateczną* – woda spełnia minimalny standard,
- *Niedostateczną* – woda nie spełnia minimalnego standardu. Działania mające na celu poprawę jakości wody wskazane są w środkach zarządzania dostępnych w raporcie szczegółowym kąpieliska w internetowym Serwisie kąpieliskowym,
- *Nieklasyfikowane* – kąpieliska nie mogły być jeszcze sklasyfikowane z uwagi na brak pełnego zestawu danych o jakości wody, niezbędnego do przyporządkowania kąpielisk do klas jakości wody (obserwacja i ocena na przestrzeni dłuższego czasu - najczęściej 4 lat).

Ocena bieżąca informuje nas o jakości wody w kąpielisku w konkretnym określonym czasie, gdy kąpielisko jest czynne.

6. Dlaczego kąpielisko jest nieklasyfikowane?

Najczęstsza przyczyna braku klasyfikacji jakości wody (nieklasyfikowane) dotyczy kąpielisk:

- nowo zidentyfikowanych (dane nt. kąpieliska są dopiero gromadzone),
- nie wyznaczonych przez radę gminy w danym sezonie kąpielowym (w trakcie czteroletniego okresu oceny), co skutkuje brakiem ciągłości badań mikrobiologicznych niezbędnych do dokonania klasyfikacji jakości wody w kąpielisku.

Jeśli kąpielisko **jest nieklasyfikowane nie oznacza to automatycznie, że woda nie spełnia norm** – a jedynie, że nie upłynął jeszcze wymagany czas, by przypisać jej klasę z dostępnych kategorii: doskonała/dobra/dostateczna/niedostateczna.

7. Raport Europejskiej Agencji Środowiska¹

Europejska Agencja Środowiska (EEA) co roku publikuje raport na temat jakości wód w kąpieliskach w Europie. Powstaje on na podstawie danych zbieranych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE) zgodnie z Dyrektywą 2006/7/WE². Celem raportu jest informowanie obywateli o stanie wód, ochrona zdrowia publicznego oraz wspieranie długoterminowych działań na rzecz wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska wodnego. Najnowszy raport EEA wywołał w mediach duże zainteresowanie. **Raport ten odnosi się do klasyfikacji kąpielisk (czyli celów długoterminowych), a nie do bieżącej jakości wody w kąpielisku.**

¹ <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-bathing-water-quality-in-2024>

² dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2006/7/WE z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącą zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylającą dyrektywę 76/160/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 4.03.2006, str. 37)

Metodologia zastosowana w raporcie EEA może prowadzić do mylnych wniosków – nie pokazuje ona rzeczywistej jakości wody w kąpieliskach.

Polska w raporcie EEA z 2024 r. zajmuje przedostatnie miejsce w zestawieniu, które przedstawia jedynie udział kąpielisk o doskonałej (excellent) klasyfikacji jakości wody. Należy jednak podkreślić, że **ranking ten dotyczy wyłącznie odsetka kąpielisk o najwyższej jakości, a nie ogólnej klasyfikacji jakości wód czy oceny, który kraj ma najgorsze kąpieliska.** Zgodnie z przepisami UE, kąpielisko może funkcjonować i można się w nim bezpiecznie kąpać, jeżeli jakość wody w nim została **sklasyfikowana co najmniej jako dostateczna.**

Metodologia raportu EEA zaniża również wskaźnik kąpielisk o jakości doskonałej, bo do całości liczby kąpielisk dolicza się również te, których nie można jeszcze ocenić tj. kąpieliska:

- nieklasyfikowane, czyli takie, dla których brakuje jeszcze pełnych danych z 4-letniego okresu oceny,
- nieczynne w bieżącym sezonie, które zostały zgłoszone w poprzednich latach, ale w tym roku nie zostały wyznaczone przez gminy.

8. Problem z nieczynnymi kąpieliskami

W statystyce EEA uwzględniane są również kąpieliska, które w danym sezonie kąpielowym nie zostały wyznaczone przez rady gmin (najczęściej z powodów organizacyjnych lub finansowych, np. braku środków na obsadę ratowniczą). Polska – zgodnie z zasadami – świadomie nie wykreśla ich z unijnego rejestru, ponieważ mogą zostać ponownie wyznaczone w kolejnych sezonach kąpielowych. Usunięcie ich z listy oznaczałoby trwałe wykreślenie z unijnego rejestru kąpielisk, co nie byłoby zasadne w świetle planów lokalnych samorządów (czy też organizatorów kąpielisk) dotyczących ich ponownego wyznaczenia. Za wyznaczanie kąpielisk odpowiadają gminy.

9. Działania edukacyjne

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą działania edukacyjne podmiotów zaangażowanych w organizację kąpielisk m.in. w zakresie utrzymania kąpielisk w kolejnych sezonach kąpielowych. Jeśli kąpielisko działało wcześniej, ludzie mogą oczekiwać, że będzie dostępne co roku. Natomiast zgłoszenie identyfikacji i lokalizacji wyznaczonego uchwałą rady gminy kąpieliska, zgodnie z wymaganiami europejskimi, jest równoznaczne z wpisaniem do rejestru kąpielisk zgłoszonych przez państwa członkowskie UE, co równocześnie skutkuje nadaniem statusu kąpieliska na stałe.

Z wyrazami szacunku

Paweł Grzesiowski
Główny Inspektor Sanitarny

/dokument podpisany elektronicznie/